

rozhodnutí úmyslně vyvolá. Více se k návodu nežádá, než aby návodce chtěl, aby čin byl spáchán (po případě aspoň podniknut) osobou navedenou. V souzeném případě jest zjištěno, že obžalovaný nastrojil zločinnou krádež Karla M-y v P., že k jejímu vykonání přispěl radou a slibem účasti, že se na tuto krádež s M-ou v noci ze 14. na 15. května 1927 vypravil a při jejím provádění činně působil, že však byl při ní policií přistižen a zatčen. Rozsudek správně spatřuje v této činnosti obžalovaného návod a účastenství na nedokonané krádeži, bez ohledu na to, ať »účel« a »úmysl«, s jakým obžalovaný tak činil, byl jakýkoliv, bez ohledu na to, že snad skutečně — jak uvedl na svou obhajobu — se mu jednalo o to, by usvědčil M-u a překazil krádež — (k níž ho dříve sám byl navedl) — tedy nikoliv o to, by se krádež materiálně zdařila; jeť pro otázku jeho trestnosti v tomto případě rozhodným jedině, že úmyslně vzbudil v M-ovi rozhodnutí spáchat zločin krádeže, že ho k tomuto zločinu navedl, a že radou a slibem účasti v něm zločinné rozhodnutí utvrzoval; mimo to, že při krádeži samé činně pomáhal. Tím se dopustil jednak návodu, jednak účastenství na nedokonaném zločinu krádeže, spáchaném M-ou.

Čís. 3377.

Zpronevěry se dopouští, kdo svěřenou věc zastaví byť i jen na krátký čas v úmyslu i v naději, že ji včas vyplatí a vrátí; nezáleží na tom, že pachatel neměl úmysl, způsobiti majiteli svěřené věci škodu na majetku, ani, že z činu škoda nevzešla.

Zpronevěra je sice vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostal svému závazku; při řešení této otázky však jsou — zejména jde-li o pachatele svéprávného — rozhodnými jen vlastní majetkové poměry pachatele.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1929, Zm I 582/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 28. srpna 1928, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti podle čís. 4 a 9 a) 8 281 tr. ř. Důvod zmatku podle čís. 4 shledává v tom, že nalézací soud zamítl návrh stěžovatelova obhájce na výslech jeho otce Františka K-a st. jako svědka o tom, že stěžovateli při jeho odchodu z domova uložil, by si hledal místo, a dodal, že kdyby přišel do peněžních nesnází, on (otec) to zapraví. Podle zmateční stížnosti bylo by navrženým výslechem prokázáno, že stěžovatel měl jistotu, že kolo jím zastavené bude určitě vyplaceno a že Julius G. ml. je dostane jistě zpět, že tedy

stěžovatel nemohl jednati v úmyslu kolo zpronevěřiti. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Zpronevěra je arci i podle judikatury zrušovacího soudu vyloučena, byl-li pachatel podle svých majetkových poměrů s to, by věc, kterou si přivlastnil, kdykoli nahradil a dostál svému závazku. Toto právní hledisko má podle všeho na zřeteli zmateční stížnost, míníc, že provedením navrženého důkazu bylo by prokázáno, že stěžovatel měl v naznačeném směru jistotu. Nehledíc však k tomu, že v rozsudkových důvodech jest zcela všeobecné prohlášení stěžovatelova otce vykládáno nikoli nepřipadně jako pouhý slib, jež stěžovatel nemohl vztahovati a podle přesvědčení soudu ani nevztahoval na činy, jimiž si opatřil peníze bezprávně a jimiž rozsudek míní patrně zejména i činy trestné, je nepochybné, že při řešení otázky, zda byl pachatel s to, by poskytl kdykoli náhradu a dostál svému závazku, jsou za všech okolností, zejména pak tehdy, jde-li, jako v souzeném případě o pachatele svéprávného, rozhodnými jen vlastní majetkové poměry pachatele, takže zpronevěru, zejména úmysl k ní směřující nevyklučuje ani sebe bezpečnější očekávání pachatelovo, že mu poskytnutí náhrady, pokud se týče splnění závazku bude, byť i bez průtahu umožněno, přispěním osoby třetí. Nepřímým dokladem správnosti této úvahy je výslovné ustanovení § 187 tr. zák., podle něhož na beztrestnost pro účinnost lítost má pachatel krádeže nebo zpronevěry nárok jen tehdy, napraví-li zavčas sám, nikoli však jiný za něho, všechnu škodu, vzešlou z jeho skutku. O obžalovaném zjišťuje rozsudek — což ani zmateční stížnost nenapadá, — výslovně, že poněvadž byl v rozhodné době bez prostředků a bez zaměstnání, neměl ani naděje, že bude moci zastavené kolo vyplatiti vlastními prostředky. Okolnost, o níž byl důkaz navržen, měl tudíž nalézací soud právem za nerozhodnou a stěžovatel nedoznal zamítnutím návrhu ve svých právech na obhajobu nižádné újmy.

S hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost především rozsudkový závěr, podle něhož obžalovaný, zastaviv kolo Juliem G-em ml. mu svěřené, jednal v úmyslu kolo to, pokud se týče výtěžek z něho si přivlastniti. Zmateční stížnost namítá, že tento závěr není ospravedlněn žádným z výsledků průvodního řízení, zároveň pak snaží se dovoditi, že obžalovaný neměl v úmyslu přivlastniti si kolo nebo peníze, jichž docílil jeho zastavením, trvale, nýbrž že, spotřebovav peníze, které tehdy měl, byl nucen kolo přechodně zastaviti, by mohl jeti domů. Znovu zdůrazňuje, že obžalovaný věděl od otce, že mu dá peníze, by mohl kolo vyplatiti. Zmateční stížnost přehlíží, že se pachatelův úmysl věc oprávněné osobě vůbec nikdy nevydati, nýbrž stav, jímž jest věc odňata moci oprávněného, učiniti trvalým, vyžaduje jen pro činnosti, které jest podřaditi pojmu »zadržování za sebou«, nikoli v případech, v nichž přichází v úvahu pojem »přivlastnění« (rozh. č. 2682, 2725, 2947 sb. n. s.). Přivlastnění si věci svěřené záleží již v tom, že ten, komu byla věc jen svěřena, si k ní osobuje a nad ní vykonává práva quasi — vlastnická. Výkonem takovéto dispozice po způsobu vlastníkově je však zejména zastavení věci, neboť také jím nakládáno jest s věcí způsobem, zasahujícím bezprávně do práv osoby, věc pachateli svěřivší, zejména, jak tomu bylo i v souzeném případě, do vlastnického práva řečené osoby. Kolo, o něž tu jde, bylo obža-

lovanému podle rozsudkového zjištění zapůjčeno jen na cestu do J., takže obžalovaný důvěru půjčujícího, že s kolo, jemu takto jen svěřeným nenaloží jinak, sklamal nepochybně již tím, že kolo v zápětí zastavil. V případech toho druhu dopouští se tudíž zpronevěry i ten, kdo věc jemu svěřenou byť i jen na krátký čas zastaví v úmyslu a i v naději, že ji včas vyplatí a vrátí; trestná skutková povaha je tu vyčerpána již samotným jednáním, odpovídajícím zákonnému pojmu »přivlastnění si« ve shora blíže nastíněném výkladu právním (rozh. č. 1101, 2682 sb. n. s.). Z týchž úvah je zároveň zjevno, že zmateční stížnost je v nepravu též, pokud přikládá význam další okolnosti, že prý obžalovaný věděl od otce, že mu dá peníze, by mohl kolo vyplatiti. Rozsudek, jehož výrok shledává trestnou činnost obžalovaného jak v zadržení svěřeného mu kola za sebou, tak i v jeho přivlastnění si, zjišťuje ostatně, že úmysl obžalovaného, kolo, pokud se týče výtěžek za ně si přivlastniti, byl trvalým, a jsou i pro toto přesvědčení nalézacího soudu uvedeny v rozsudku věcně případné důvody; zdůrazňuje se v něm, že obžalovaný, který byl bez prostředků a bez zaměstnání, neměl ani naděje, že bude moci kolo vlastními prostředky vyplatiti. Není v tom směru bez významu ani další rozsudkové zjištění, podle něhož se obžalovaný neobrátil na svého otce o podporu ani před tím, než kolo zastavil, ani po té, kdy tak byl učinil, a které dovoluje souditi, že obžalovanému bylo při nejmenším lhostejno, zda G. ml., jenž mu kolo zapůjčil, dostane je zase zpět čili nic. Právně bezpodstatnou je i další námitka zmateční stížnosti, že Juliu G-ovi, jemuž bylo kolo vráceno, nevzešla činem obžalovaného žádná škoda. Neníť pojmovým znakem skutkové podstaty zpronevěry ani pachatelův úmysl, způsobiti majiteli svěřené věci škodu na majetku, tím méně vyžaduje se zjištění, že z činu jeho škoda skutečně vzešla. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Čís. 3378.

Rozsudek, jež vynesl okresní soud o zločinu nebo přečinu, jest pro absolutní nepřislušnost soudu sám o sobě (*ipso jure*) neplatným a nemůže brániti zahájení zákonného řízení právě tak, jako by mu nebylo na závalu opatření administrativní nesoucí se k trestnému činu. Ve příčině zločinu nebo přečinu příslušný soud může proto, nehledě k vynešenému rozsudku, zakročití a má jen při výměře trestu míti zření k trestu, obviněným snad již vytrpěnému.

Oprávněnost postupu podle § 363 čís. 4 tr. ř. sluší posuzovati podle stavu věci, kdy byl postup ten zahájen, ne podle konečného výsledku provedeného trestního řízení; nezáleží proto na tom, že v souzeném skutku byl shledán zase jen přestupek; v tomto případě je nalézací soud oprávněn postupovati při vyměřování trestu samostatně a smí bez porušení zákazu »*reformationis in peius*« uložití trest přísnější než byl trest uložený okresním soudem.